

Boeren met het hart

Melkveebedrijf, natuur, kunst en ontmoeten; dat zijn de woorden die bij de entree van Erve Smienk op houten borden staan. Ze staan voor de verschillende pijlers onder het melkveebedrijf van Richard en Rozalinda Scholten-de Bruijn.

Richard, telg uit de familie Scholten die al ruim een eeuw op Erve Smienk boert, is vooral bezig met het agrarische bedrijf. Partner en kunstenaar Rozalinda tekent voor de creatieve component. Het is de liefde voor de natuur die beiden verbindt. Rozalinda haalt er inspiratie uit voor haar werk, voor Richard is de natuur de basis van het boerenbedrijf. "Ik wil graag boeren met mijn hart", verklaart Richard. "Het hoeft niet allemaal groter of meer. Natuurlijk moet het efficiënt maar het boeren moet vooral een goed gevoel geven. Dat betekent voor mij bewust omgaan met de grond en dieren en er plezier in hebben." Vijf jaar geleden ontmoette hij Rozalinda, werkzaam als docent op de Vrije School in Zutphen. Snel trok ze met haar twee dochters bij hem in. Samen praten ze veel over hun idealen en de dingen die verbinden. "Over en weer verwonderen we ons over hoe de ander bezig is met 'zijn ding' en dat zorgt weer voor groei en ontwikkeling op ons eigen gebied." Samen hebben ze besloten om over te schakelen op een biologische bedrijfsvoering.

Tegel brengt geluk

De katerstede (keuterij) Smienk wordt voor het eerst genoemd in 1379 in een leenakte van de bisschop van Utrecht. Het stond ook bekend als Smeenk of Smeding. In 1752 kocht

Unico Wilhelm van Wassenaer Obdam de boerderij van de vicarie Delden. De boerderij aan de Bentelosestraat stond oorspronkelijk wat verderop, in het weiland waar nu de koeien rondartelen. In 1870 is de boerderij verplaatst naar de huidige plek. Richards overgrootvader kwam in dienst als knecht van de familie Hassink, trouwde met een van de boerendochters en nam de boerderij over. In de woonkamer ligt nog de originele tegelvloer, rechtstreeks gelegd op zand.

"Het leven van de afgelopen eeuwen wordt hier zichtbaar door de plekken die de klompen hebben uitgesleten", zegt Roos. "En ook de schouw bij de open haard is prachtig. Leuk detail is dat er één tegel op de kop is geplaatst. Iets dat in alle originele schouwen van de Twickelboerderijen zo is gedaan omdat dat geluk zou brengen." Op termijn willen ze graag de deel gebruiken als houtwerkplaats en atelier maar vooralsnog brengen ze veel tijd door in de beter geïsoleerde, vernieuwde keuken. Met uitzicht op de vuurplaats en boomgaard is het voor hen 'een heerlijke plek'.

Flexibiliteit

Het bedrijf telt 55 melkkoeien die vanuit de stal dag en nacht naar buiten of naar binnen kunnen. Op een biologisch boerenbedrijf moeten ook de 16-18 stuks jongvee dit kunnen. De stal wordt daarom aangepast maar heel veel hoeft er verder niet veranderd te worden, zegt Richard. "Ik ging al zo goed mogelijk met de dieren en de natuur om en was al gestopt met het spuiten van graslanden. Volledig biologisch boeren brengt regels met zich mee. Ik was alleen nog niet zover om daar in 'vast' te zitten, ik hou wel van flexibiliteit.

Het voer voor de koeien willen we zo eiwitrijk mogelijk hebben. Dat vraagt ook dat je goed kijkt naar wat je met je grond doet. De wei is nu heel kruidenrijk en staat vol met klaver maar ook pinkster-, paardenbloemen en brandnetels gedijen goed."

Ze pachten verspreid over meerdere percelen 46 hectare grond, het meeste van Twickel. De huiskavel is 12,5 ha groot. Op anderhalve kilometer afstand ligt het verst weggelegen stuk grond. Richard: "Dat maakt het boeren wel bewerkelijk, net als de natuurelementen op sommige andere stukken grond. Een boomboekje bijvoorbeeld is prachtig, maar helemaal niet efficiënt." Met een biologische blik kunnen ze zich vinden in de aandacht van Twickel voor de natuur maar puur economisch gezien zijn er nadelen. Als voorbeeld noemen ze het herstel van houtwallen door het inplanten van nieuw groen. "Prachtig om te zien en goed voor vogels en wild, maar niet altijd voor het land. Als de begroeiing te hoog wordt, komt de wind er niet over en blijft het achterliggende stuk grond te nat. Met Twickel moet je dan bespreken waar opnieuw wordt ingeplant. En ook de provincie heeft op bepaalde gebieden andere belangen."

Ontmoeten

Richard en Rozalinda beseffen dat er in Nederland op duurzaamheidsgebied nog veel hobbels overwonnen moeten

De omgekeerde tegel in de schouw moet geluk brengen. (foto's: Monique van der Hoeven en fam. Scholten)

worden. Zij willen vooral denken in mogelijkheden en meehelpen iets positiefs in gang te zetten. Rozalinda is daarom begonnen met een moestuin,

bloemenweijtes en insectenmuurtjes. "We vinden het belangrijk dat we teruggaan naar de basis zodat het evenwicht in de landbouw en natuur terugkomt. Door een eenzijdig en intensief productieproces is dit verstoord. Wij maken door onze overstap naar biologisch boeren al een grote stap, met onze eigen moestuin gaan we nog een stapje verder en willen we anderen inspireren."

Voor de instandhouding van het boerenlandschap zijn extra handen welkom. Nu al helpt een groep uit een ander deel van het land jaarlijks een aantal dagen mee op Erve Smienk, bijvoorbeeld bij het onderhoud van de randen van houtwallen: "Die mensen zijn zelf ook heel enthousiast en genieten, net als wij, enorm van Twickels landerijen. Dat zou je eigenlijk wel meer willen. Er is altijd zoveel te doen op de boerderij en in het omringende landschap. En we geven zo mede invulling aan de term 'ontmoeten' op het bord bij de ingang. We vinden het leuk om mensen te ontvangen en te laten zien wat we hier doen. Een keer per jaar organiseren we 'Kunst en koeien in de wei', waarbij kunst verspreid staat in de weilanden en mensen een looproute kunnen volgen. Richard geeft dan een rondleiding over de boerderij. Heel ongedwongen en vooral heel gezellig. Volgend jaar hopen we het te combineren met de officiële uitreiking van het predicaat biologisch."